

Институт за трансфузиона медицина - Скопје
Служба за трансфузиона медицина - Гевгелија

ЕДУКАЦИЈА - 2015

Cerrahpasa University Hospital, Clinic of Hematology
19.04-15.05.2015, Istanbul, Turkey

Прим. Др. Михајло Баламовски

КРВОДАРУВАЊЕ

ОРГАНИЗАЦИЈА НА КРВОДАРУВАЊЕТО ВО МАКЕДОНИЈА:

Во највисок процент засновано врз принципите
на:

- Доброволност,
- Анонимност,
- Хуманост,
- Без паричен надоместок.

Во многу мал процент засновано врз принципите на:

- Семејно крводарување,
- Пријателско (другарско) крводарување.

Крводарувањето го планираат, организираат и спроведуваат:
Црвениот крст на РМ и Институтот за трансфузиона медицина со
регионалните центри и локалните служби за трансфузиона
медицина.

ОРГАНИЗАЦИЈА НА КРВОДАРУВАЊЕТО ВО ТУРЦИЈА:

Во највисок процент засновано врз принципите на:

- Семејно (роднинско) крводарување,
- Пријателско (другарско) крводарување.

Во помал процент засновано врз принципите на:

- Доброволност,
- Анонимност,
- Хуманост.

Крводарувањето го планираат, организираат и спроведуваат: Здравствените институции (државни и приватни) и Црвениот крст и Црвената полумесечина со крвните банки.

КОНТРОЛА, СКЛАДИРАЊЕ И ЧУВАЊЕ НА КРВТА И КРВНИТЕ ПРОИЗВОДИ

Во Македонија:

На секоја донирана крвна единица задолжително се прави:

- Крвнотипно типизирање (ABO и Rh(D) системите),
- Контрола на болести кои се пренесуваат со трансфузија на крв или крвен производ: СИДА, Хепатитис-Б, Хепатитис-Ц и Сифилис,
- Добиените крвни производи (Еритроцити, Тромбоцити, Плазма и др.), во оригиналните пластични кеси во кои се земаат или издвојуваат, се складираат во соодветни депоа и се чуваат во разладни уреди на соодветна температура.

Во Турција:

На секоја донирана крвна единица задолжително се прави:

- Крвнотипно типизирање (ABO, Rh(D) и KELL системите),
- Контрола на болести кои се пренесуваат со трансфузија на крв или крвен производ: СИДА, Хепатитис-Б, Хепатитис-Ц и Сифилис,
- Добиените крвни производи (Еритроцити, Тромбоцити, Плазма и др.), во оригиналните пластични кеси во кои се земаат или издвојуваат, се складираат во соодветни депоа и се чуваат во разладни уреди на соодветна температура.

- На секое пакување (кеса) еритроцити, задолжително се става термоиндикатор, чија функција е да сигнализира дали тоа пакување еритроцити било правилно складирано и чувано,
- Заради рационализација со просторот и заштита од механички оштетувања, кесите со плазма дополнително се ставаат во посебна картонска амбалажа и се складираат и чуваат во истата до нивното издавање за употреба.
- На сите крвни производи, пред издавање за употреба, се прави гама озрачување во посебен уред и просторија, заради намалување на ризикот од GVHD (Graft versus host disease) асоцирана со употреба на крв и крвни производи , бидејќи, најчесто, истите се добиени од членови на семејството од прва линија.

КЛИНИЧКА УПОТРЕБА НА КРВТА И КРВНИТЕ ПРОИЗВОДИ

Во Македонија:

- Индикациите и количините за употребата на крвниот производ ги определува клиничкиот доктор кој го лекува пациентот,
- Побарувањата на крвните производи и нивната реализација се остварува од посебни (специјализирани) здравствени институции за земање, контрола, складирање и чување на крвта и крвните производи (Републичкиот институт за трансфузиона медицина, Регионалните центри за трансфузиона медицина и Службите за трансфузиона медицина),
- Транспортот на крвните производи од трансфузиолошката институција до здравствената институција која го побарува крвниот производ се врши со посебен термо–прибор за нивен транспорт и од соодветни медицински лица вработени во институциите од каде се побарува крвниот производ.

Во Турција:

- Индикациите и количините за употребата на крвниот производ ги определува клиничкиот доктор кој го лекува пациентот,
- Побарувањата на крвните производи и нивната реализација се остварува од посебни (специјализирани) здравствени институции за земање, контрола, складирање и чување на крвта и крвните производи (Центри за крв-KAN MERKEZI) кои се организациски поставени како дел од клиниките за хематологија или крвни банки кои функционираат како посебни институции,
- Транспортот на крвните производи од трансфузиолошката институција до здравствената институција која го побарува крвниот производ се врши, најчесто, без посебен термо—прибор за нивен транспорт и од не соодветни не медицински лица (роднини или пријатели на пациентот).

ЗАКЛУЧОК

Во Македонија:

- Постои посебен, централизиран систем за планирање и организирање на крводарувањето, со вертикална и хоризонтална поврзаност во неговото функционирање,
- Во трансфузиолошките институции се вработени високостручни специјализирани кадри од областа на трансфузиологијата како медицинска дисциплина (специјалисти по трансфузиона медицина), вработени со средно-медицинско образование (лаборанти, медицински сестри и др.) со посебна едукација од областа на трансфузионата медицина,
- Контролата на крвта и крвните производи на присуствона причинители на болести кои се пренесуваат и со крв и крвни производи (СИДА, Хепатитис-Б, Хепатитис-Ц и Сифилис) се врши централизирано, во неколку институции во РМ, на унифицирана и технички високо софистицирана медицинска опорама,
- Планирањето, набавката и дистрибуцијата на потребните материјали за работа во трансфузиолошките единици се врши на централизиран начин.

Во Турција:

- Не постои посебен, централизиран систем за планирање и организирање на крводарувањето, со вертикална и хоризонтална поврзаност во неговото функционирање,
- Трансфузиолошките институции (Центри за крв – KAN MERKEZI), се интегрални делови на други здравствени институции, најчесто клиници за хематологија,
- Во трансфузиолошките институции нема вработени високостручни специјализирани кадри од областа на трансфузиологијата како медицинска дисциплина (специјалисти по трансфузиона медицина), туку специјалисти од други медицински области (хематолози, биолози, биохемичари и сл.), а, вработените со средно-медицинско образование (лаборанти, медицински сестри и др.) , исто така, се со посебна едукација од областа на трансфузионата медицина,

- Контроалта на крвта и крвните производи на присуство на причинители на болести кои се пренесуваат и со крв и крвни производи (СИДА, Хепатитис-Б, Хепатитис-Ц и Сифилис) не се врши централизирано, туку локално, во секоја институција посебно, на унифицирана и технички високо софистицирана медицинска опрема,
- Планирањето, набавката и дистрибуцијата на потребните материјали за работа во трансфузиолошките единици се врши локално во секоја медицинска институција.
- Ефикасноста во работењето во центрите за крв во Турција, споредена со Македонија, е на повисоко ниво.